ДУА “Ударненская сярэдняя школа”

канспект урока
беларускай мовы

“Назоўнік як часціна мовы”

Правяла: настаўнік 3 класа
Ю.Ф.Дашкевіч

Ударнае 2022

Тэма: "Назоўнік як часціна мовы"

Мэта: сфарміраваць уяўленне пра назоўнік як часціну мовы.

Задачы:

-даць агульнае ўяўленне пра назоўнік як часціну мовы; вучыць адрозніваць наоўнікі , якія адказваюць на пытанні хто? або што?

-садзейнічаць развіццю кругагляду, мыслення, памяці; пашырыць лексічны запас;

-выхоўваць любоў да Радзімы, цікавасць да вывучэння беларускай мовы.

Абсталяванне: апорная схема “Назоўнік”, карткі, малюнкі.

Ход урока

1.Арганізацыйны этап

Настаўнік.Паглядзіце ў акно. Які марозны і спакойны дзень. Якое сёння добрае надвор’е! Я думаю, што і ў вас, напэўна, такі ж добры настрой. Спадзяюся, што ён захаваецца ў вас да канца ўрока. Пажадаем ўсім поспехаў! За работу! У добры шлях!

2. Этап праверкі дамашняга задання

Пачынаем наш урок з праверкі дамашняга задання.

Дамой вам было практыкаванне 78. Вам патрэбна было спісаць і знайсці і падкрэсліць сказ , у якім усе словы называюць прадметы.

3. Этап актуалізацыі ведаў

Я вельмі хачу, каб наш урок сёння атрымаўся цікавым, займальным, прынёс шмат карысці. Якія якасці нам для гэта спатрэбяцца? Давайце прачытаем, якія якасці спатрэбяцца нам на ўроку.

ПРАЦАВІТАСЦЬ

ТВОРЧАСЦЬ

УВАЖЛІВАСЦЬ

ШПАРКАСЦЬ - быстрота

КЕМЛІВАСЦЬ - сообразительность

АРГАНІЗАВАНАСЦЬ

Складзіце з першых літар слова. Якое слова атрымалася? Атрымалася птушка.

Сення да нас ў госці прыляцела птушка, якая будзе мне дапамагаць сачыць за вашай працай.

А ці хочаце даведацца, што гэта за птушка? Тады слухайце загадку.

3.1. Арфаграфічная размінка

Загарэліся сумёты

І в__рба гарыць ля плота.

Кот на печы не ляж__ць,

Як мага хутчэй бяжы__ь.

Ведае хітрун стары

Прыляцелі_____ снегіры.
(Вывешваецца малюнак.)

А ці можна гэту птушку ўбачыць летам? Чаму? (Яна прылятае да нас зімаваць) Што вы ведаеце пра яе? (Снягір не баіцца холаду, корміцца ягадкамі рабіны, у яго прыгожае пер’е, прылятае ён да нас з поўначы))

Як мы з вамі можам дапамагчы птушкам перажыць зіму? (Адказы дзяцей). Трэба рабіць кармушкі, падкармліваць птушак, класці ў кармушкі зерне.

І вось вам першае заданне. Уставіць прапушчаныя літары.

3.2.Чыстапісанне

Настаўнік. Снегір прынёс памяткі, што неабходна памятаць, калі будзем пісаць.

Памятай: калі жадаеш пісаць прыгожа, неабходна мець вытрымку; няўдалыя элементы не абводзь па некалькі разоў, не “падмалёўвай”, не выцірай.

во ве вя   во об бл ла ак ка
воблака- сл.слова
(звяртаю ўвагу на вышыню і на нахіл літар).
-Якое слова схавалася ў гэтых злучэннях? (Воблака).
- Як вы разумееце значэнне слова *воблака* ?
-Зараз паслухаем спадара слоўніка.
Воблака - бачная маса згушчанай вадзяной пары, якая плавае ў атмасферы, звычайна высока над зямлёй.
Падбярыце аднакаранёвыя словы
(7 л. 7 г. 3 скл)
Складзіце сказ з гэтым словам:
Па небе плывуць прыгожыя воблакі.
-Запішыце ў сшыткі. Падкрэсліце дзейнік і выказнік.

Настаўнік.Кожная пара года па-свойму прывабная, прыгожая. Але толькі зімой бывае… А што бывае, вы даведаецеся, калі адгадаецце загадкі і адкажацце на пытанні. (МАЛЮНКІ)

1. Без голасу, а вые,
   Без рук, а абрусы сцеле. (*Мяцеліца*)
2. Ляцяць птушкі без крыл,
   На дрэва садзяцца без ног. (*Сняжынкі*)
3. На двары гарой, а ў хаце вадой. (*Снег*)

4. Як называецца казачная дзяўчынка са снегу з народнай казкі? (*Снягурачка*)
5. Як называецца дзед, зроблены са снегу? (*Снегавік*)

- Пастаўце да гэтых слоў пытанні. На якія пытанні адказваюць словы?Хто здагадаўся, якая тэма нашага ўрока?

4. Этап паведамленне тэмы ўрока, мэтанакіраванне

- Тэма нашага сенняшняга ўрока “Назоўнік як часціна мовы”.
- Якія мэты вы паставіце перад сабой? Што вы павінны ведаць і ўмець?

Даведацца што такое назоўнік. На якія пытанні адказуе назоўнік

- Сёння на ўроку мы з вамі запоўнім калектыўна кластар па гэтай тэме.

КЛАСТАР (У КОЖНАГА ВУЧНЯ ЛІСТ З КЛАСТАРАМ)

НАЗОЎНІК

ЧАЦІНА МОВЫ   ЗНАЧЭННЕ   ПЫТАННІ   ЧЛЕНЫ СКАЗА   ?

?   ?   ?   ?   ?

- Усе словы нашай мовы падзяляюцца на вялікія групы у залежнасці ад значэння. Гэтыя групы называюцца часцінамі мовы. Гэтых груп усяго 10. Першую групу складае назоўнік.

5.Этап вывучэнне новага матэрыялу.

Заданне1. Практыкаванне 79. Прачытайце. Выпішыце словы-назвы прадметаў.

Максім сядзіць у бацькавым кабінеце і чытае казкі. Па пакоях гуляе лёгкі ветрык.Ад ветру надзімаюцца фіранкі на вокнах.

-Вусна пастаўце пытанні да выпісанных слоў. На якія пытанні яны адказваюць?

Правіла.Назоўнік часціна мовы. Словы-назвы прадметаў – гэта назоўнікі. Яны адказваюць на пытанні хто? або што?

Вучні запаўняюць кластар.

Заданне 2. Разгледзце малюнкі. Выпішыце толькі назоўнікі. Вусна пастаўце да іх пытанні.

-На якія пытанні адказваюць выпісанныя словы? Як вы думаеце, чаму да адных слоў ставім пытанне хто?, а да другіх – што?

Правіла.Назоўнікі, якія абазначаюць людзей і жывёл, адказваюць на пытанне хто?Назоўнікі, якія абазначаюць рэчы, расліны, адзенне і іншыя прадметы, адказваюць на пытанне што?

Вучні запаўняюць кластар.

Фізкультхвілінка.

Заданне 3. Практыкаванне 80.Прачытайце верш.Падзяліце выдзеленыя словы на дзве групы:

- ✓ словы, якія называюць жывыя прадметы (хто?);
- ✓ словы, якія называюць нежывыя прадметы (што?)

Хмара, слон, ягуар, мядзведзь, янот, бегемот,сабака, кракадзіл, гарыла,дом.

6.Этап замацавання ведаў

Настаўнік.Пакуль мы дзялілі словы, падуў моцны вецер і рассыпаў сказы. Збярыце словы і складзіцеце з іх сказы.

1 узровень. Гурбы, намяла, снегу, завіруха.

2 узровень. У, ціха, закружыўся, паветры, снег.

Настаўнік.Падкрэсліць галоўныя члены сказа. Якой часцінай мовы выражаны дзейнік? Які можна зрабіць вывад? Пастаўце пытанне да слова *пад коўдрай,* якая часціна мовы? Чым з’яўляецца ў сказе?

Правіла. У сказе назоўнікі часцей за ўсё бываюць дзейнікамі або даданымі членамі сказа.

Вучні запаўняюць кластар.

Заданне 4.**Практыкаванне 82**. Да слоў з левага слупка падбярыце сінонімы з правага слупка. Запішыце спачатку словы, якія адказваюць на пытанні хто?, а потым на пытанні што?

Сябар-прыяцель

Бегемот—гіпапатам

Тайна-таямніца

Шум-гул

Сіла-моц

7.Этап абагульнення ведаў

Гульня “Засялі домік”

Што?

Хто?

Ліса, вучань, кармушка, воўк, снег, дрэвы, лёд, карова, снегір, мароз

*8.***Этап паведамлення дамашняга задання**

Пр.85,с51

9. Этап падвядзенне вынікаў урока

-Як называецца часціна мовы, з якой мы пазнаёміліся?

-На якія пытанні адказваюць назоўнікі?

10.Этап рэфлексіі

Настаўнік.

Прадоўжы сказ….

Каму было ўсё зразумела і лёгка, падаруйце елачцы блакітную сняжынку.

У кого сустракаліся некаторыя цяжкасці – фіялетавую.

Каму было цяжка – ружовую.

11. Этап выстаўлення адзнак